1960

19 ଏପ୍ରିଲ

ବଶିରଭାଇ ମହମ୍ମଦଭାଇ ବନାମ ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ

ବଶିରଭାଇ ମହମ୍ମଦଭାଇ

ବନାମ

ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ

(ଜାଫର ଇମାମ ଏବଂ ଏ. କେ. ସରକାର, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିବୃନ୍ଦ)

ଅପରାଧିକ ଆଇନ-ଅପରାଧ କରିବାର ପ୍ରୟାସ- ପ୍ରତାରଣା କରିବାର ପ୍ରୟାସ- ଅଭିଯୋଗକାରୀ ପ୍ରତାରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ କି -ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତା, (XLV/1860), ଧାରା 511 ।

ପ୍ରତାରଣା କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଅପରାଧ ସେତେବେଳେ ବି ହୋଇପାରେ ଯେତେବେଳେ ପ୍ରତାରିତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କରାଯାଇଥିବା ପ୍ରଦର୍ଶନକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରୁନଥିବ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭ୍ରାନ୍ତ ହୋଇନଥିବ କିନ୍ତୁ ଅପରାଧୀକୁ ଫାନ୍ଦରେ ପକାଇବା ପାଇଁ କେବଳ ବିଶ୍ୱାସର ଛଳନା କରିଥିବ ।

ଯେଉଁଠାରେ ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ତଥ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତାରିତ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କଠାରୁ ଟଙ୍କା ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା, ସେଠାରେ ପ୍ରତାରଣା କରିବାର ପ୍ରୟାସ ରହିଛି ଏବଂ କେବଳ ସେହି ଅପରାଧକୁ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ନୁହେଁ ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ଅଧିକାରିତା : ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 55/1955 ।

ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 13/1955ରେ ବରୋଦାର ଦୌରା ବିଚାରପତିଙ୍କର ମାର୍ଚ୍ଚ 31,1955 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥିବା ଅପରାଧିକ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1208/1955 ରେ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅଗଷ୍ଟ 26,1957 ର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ବିଶେଷ ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଏମ୍. କେ. ରାମାମୂର୍ତ୍ତି* ଏବଂ *ଜେ. ବି. ଦାଦାଚାଞ୍ଜି* ।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ *ଆର୍. ଗଣପତି ଆୟାର* ଏବଂ *ଆର୍. ଏଚ୍. ଢେବର* ।

1960.ଏପ୍ରିଲ 19 । ନ୍ୟାୟାଳୟର ରାୟ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା । ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 420 ସହ ଉପଧାରା 511 ଏବଂ 34 ଅନୁଯାୟୀ ଆବେଦନକାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କୁ ଦୋଷୀ ସାବ୍ୟସ୍ତ

କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କୁ 12 ମାସର ସଶ୍ରମ କାରାଦଣ୍ଡ ଏବଂ 500 ଟଙ୍କା ଜରିମାନା ଏବଂ ଦେୟ ପ୍ରଦାନରେ ବିଫଳତା ପାଇଁ ଚାରି ମାସର କାରାଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନ ପରେ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଦୌରା ବିଚାରପତି ଦୋଷମୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ରାଜ୍ୟ ବମ୍ବେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆବେଦନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୋଷମୁକ୍ତି ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଜ୍ଞ ଦଣ୍ଡାଧିକାରୀ ପାରିତ କରିଥିବା ଆଦେଶକୁ ପୁନଃସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ । କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 1 ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଆଦେଶ ବିରୋଧରେ ଏହି ନ୍ୟାୟଳୟରେ ଆବେଦନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ତିନି ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଜଣେ ରାମନଲାଲଙ୍କ ନିକଟକୁ ଗଲେ ଏବଂ ତୃତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରାମନଲାଲଙ୍କୁ କହିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 1 ଓ 2 ନୋଟର ନକଲ କରିବାରେ ପାରଙ୍ଗମ ଅଟନ୍ତି ଏବଂ ସେମାନେ ରାମନାଲଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ ଯିଏକି ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବର ଲାଭ ଉଠାଇ ପାରିବେ । ତୃତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ରମଣଲାଲଙ୍କୁ ଏହି ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ କହିଥିଲେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ଆସିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । ପରେ ରମଣଲାଲ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ଜଣାଇଥିଲେ ଏବଂ ଉଭୟ ଅଭିଯୋଗକାରୀ ଏବଂ ଦୁଇଜଣ ନୋଟର ନକଲ କରିବାର କ୍ଷମତାକୁ (ପେଶାକୁ) ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଅଭିଯୁକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଫସାଇବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ତୃତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପୁଣି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁଯାୟୀ ଆସି ରମଣଲାଲ ଏବଂ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କୁ ଭେଟିଥିଲେ । ଚମ୍ପକଲାଲ ନକଲ ପାଇଁ 20,000 ଟଙ୍କାର ନୋଟ୍ ବାହାର କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା କେବେ କରାଯିବ ତାହା ସ୍ଥିର କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ରମଣଲାଲ ଏବଂ ଚମ୍ପକଲାଲ ପୋଲିସକୁ ଖବର ଦେଇଥିଲେ । ପୋଲିସ ନିଜକୁ ରମଣଲାଲଙ୍କ ଘରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଥିଲା, ଯେଉଁଠି ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କ ସହ ନକଲ କରାଯିବ ବୋଲି ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ତିନି ଜଣ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଠିକ୍ ଭାବେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଭିଯୁକ୍ତ ଏକ ଗାଲିଚା ଉପରେ ବୋତଲ, ଖାଲି କାଗଜପତ୍ର ଆଦି ବିଛାଇଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରଥମ ଅଭିଯୁକ୍ତ, ଆବେଦନକାରୀ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କୁ ମୁଦ୍ରା ନୋଟ୍ ଆଣିବାକୁ କହିଥିଲା । ଚମ୍ପକଲାଲ ଯିଏକି ବ୍ୟାଗ ଧରିଥିଲେ, ସେଥିରେ 20,000 ଟଙ୍କାର ନୋଟ୍ ଥିବା କୁହାଯାଉଥିଲା, ସେହି ବ୍ୟାଗରୁ 100ଟଙ୍କାର ଦୁଇଟି ନୋଟ୍ ବାହାର କଲେ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀ ଟଙ୍କା ନେବା ମାତ୍ରେ ଚମ୍ପକଲାଲ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସଙ୍କେତ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ପୋଲିସ ସେହି କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ସମସ୍ତ ଅଭିଯୁକ୍ତଙ୍କୁ ଗିରଫ କରିଥିଲା । ଏହାପରେ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଏକ ଅଭିଯୋଗ ଉପରେ

1960
19 ଏପ୍ରିଲ
ବଶିରଭାଇ ମହମ୍ମଦଭାଇ
ବନାମ
ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ପ୍ରତାରଣା ଉଦ୍ୟମ ଅପରାଧ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହାର ଫଳାଫଳ ପୂର୍ବରୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଓକିଲଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତିନୋଟି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମେ, ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କୁ ଠକିବା ପାଇଁ ଏହି ଅଭିଯୋଗ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କୁ କେହି ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥିବା ନେଇ କୌଣସି ପ୍ରମାଣ ନଥିଲା । ତେବେ ନିମ୍ନ ଅଦାଲତ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ଏପରି ଏକ ପ୍ରଦର୍ଶନକୁ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଆମେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ନଥିରେ ଥିବା ପ୍ରମାଣ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ସମର୍ଥିତ ଅଟେ ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ହେଲା ଯେ, ପ୍ରତାରଣାର ଅପରାଧ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଉଦ୍ୟମ କରାଯାଇନଥିଲା ବରଂ ଏହି ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ କେବଳ ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦଣ୍ଡନୀୟ ନଥିଲା । ଆମ ପାଇଁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ, ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା । ଏକ ମିଥ୍ୟା ଉପସ୍ଥାପନା କରାଯାଇଥିଲା, ଚମ୍ପକଲାଲଙ୍କଠାରୁ 200ଟଙ୍କା ଜବତ ହୋଇଥିଲା । ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 511 ମଧ୍ୟରେ ଏଗୁଡ଼ିକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଅପରାଧ ଘଟାଇବା ପାଇଁ କରାଯାଇଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ । ବାସ୍ତବରେ, ଭାରତୀୟ ପିଙ୍ଗଳ ସଂହିତାର ଧାରା 420 ଅନୁଯାୟୀ ମିଥ୍ୟା ଉପସ୍ଥାପନା କରିବା ଏକ ପ୍ରତାରଣାର ଅପରାଧ ପାଇଁ ଏକ ଉପାଦାନ ଅଟେ । ଏବଂ ସମ୍ପତ୍ତିର ପ୍ରଦାନ ମଧ୍ୟ ହେଉଛି ଏଭଳି ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପାଦାନ । ଏହି ମାମଲାରେ ଏହି ଦୁଇଟି ଉପାଦାନ ଘଟିଥିଲା ଏବଂ ଅଭିଯୁକ୍ତମାନେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ ଏହା କୁହାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ କେବଳ ଏକ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିଥିଲା ଏବଂ ଅପରାଧ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନଥିଲା ।

ଶେଷ ପ୍ରସଙ୍ଗଟି ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ, କୌଣସି ପ୍ରକାର ଠକେଇ ଉଦ୍ୟମ ହୋଇନଥିଲା କାରଣ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଠକାଯାଇନଥିଲା । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ସେଥିରେ ନିଆଯାଇନଥିଲା । ସେ କେବେ ବିଶ୍ୱାସ କରିନଥିଲେ ଯେ ଅଭିଯୁକ୍ତ ପ୍ରକୃତରେ ମୁଦ୍ରା ନୋଟର ନକଲ କରିପାରିବ । ସେ କେବଳ ଅଭିଯୁକ୍ତକୁ ଫସାଇବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସର ଛଳନା କରୁଥିଲେ । ତଥାପି, ଠକିବାର ପ୍ରୟାସକୁ ନେଇ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ କରେ ନାହିଁ । ଅଭିଯୁକ୍ତ

1960
19 ଏପ୍ରିଲ
ବଶିରଭାଇ ମହମ୍ମଦଭାଇ
ବନାମ
ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ
ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ସରକାର

ଜଣକ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କୁ ଠକିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତାରଣା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଅପରାଧ କରିଛନ୍ତି କି, ତାହା ବିଚାର କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରୟାସରେ ବିଫଳତା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ଅଟେ । ଏହି ମାମଲାର ଏହି ମତକୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ସମାନ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । *ବଙ୍ଗଳା ସରକାର ବନାମ ଉମେଶ ଚୁନ୍ଦର ମିତ୍ତର* (1) ରେ ଏହା ପରିଲକ୍ଷିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ "ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଠକିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିପାରେ, ଯଦିଓ ସେ ଠକିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ପୂର୍ବରୁ ଚେତାବନୀ ଦେଇଥାଏ, ତେଣୁ ସେ ଠକି ନାହିଁ ।" ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ସଠିକ ମତ ଅଟେ ।

ଏହି ଆବେଦନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭିତ୍ତିହୀନ ଏବଂ ଏହାକୁ ଖାରଜ କରିଦିଆଯାଏ ।

ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରାଗଲା ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମା ରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଭାଷାନ୍ତର :

ସୁମିତ୍ରା ସାହୁ ,ଅନୁବାଦିକା,
ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ ।

(1) I.L.R.16 Cal. 310, 316.